

چه فلسفه‌ای به درد آیندگان می‌خورد/ جایگاه والای عقل در اندیشه اسلامی

یک استاد فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی با تأکید بر اینکه وظیفه مهم فیلسوف این است که با اوهام و خرافات و هر آنچه که غیر عقلانی است مبارزه کند گفت: راه هم‌همین است که به جامعه نشان بدهد که چگونه می‌شود از عقل بهره جست.

یک استاد فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی با تأکید بر اینکه وظیفه مهم فیلسوف این است که با اوهام و خرافات و هر آنچه که غیر عقلانی است مبارزه کند گفت: راه هم‌همین است که به جامعه نشان بدهد که چگونه می‌شود از عقل بهره جست. دکتر قاسم پورحسن استاد فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی درمورد محور همایش روز جهانی فلسفه که امسال نسل‌های آینده است به خبرنگار مهر گفت: دوره آینده و فصل آینده فصلی است که انسان‌ها با تکیه بر عقل و عقلانیت زندگی خواهند کرد. فلسفه داعیه دار عقل است.

وی افزود: اگر بتوانیم در روز جهانی فلسفه بنیاد عقل و عقلانیت را دفاع کنیم مهمترین دستاوردی است که به درد آیندگان خواهد خورد. خوشبختانه فلسفه اسلامی و تفکر اسلامی و دین اسلام مبتنی بر عقلانیت است. بر خلاف سایر مذاهب که عقل یا طرد شده یا نحیف و لاغر است عقل جایگاه ویژه‌ای در اندیشه اسلامی دارد. به همین دلیل است که معتقدم مهمترین وظیفه فیلسوف در توجه به آیندگان این است که از مقام و جایگاه عقلانیت دفاع بکند و از دیدگاه عقلانیت بتواند تصویر درستی ارائه بدهند که نه کسی از عقل هراسان باشد و نه کسی از عقلانیت بترسد.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه در مورد اینکه چگونه می‌شود فلسفه را برای نسل‌های آینده جذاب‌تر کرد و فیلسوفان برای نهادینه کردن بیشتر فلسفه در مردم چه بکنند هم اظهارداشت: حقیقت این است که عموم مردم اگر چه از عقل بهره دارند اما به اهمیت و مقام عقل آگاهی ندارند. فیلسوفان دو وظیفه مهم به عهده دارند. یکی اینکه آن ترس و نگرانی‌ای که از جایگاه عقل در بین عموم جامعه است آن را پاک کند و تبیین درستی از عقل بدست بدهد. عقل به هیچ وجه در مقام معارضه با حقیقت و ایمان و دین نیست.

عضو پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ادامه داد: عقل ساحت و قلمرویی دارد که می‌تواند به ایمان اعتبار ببخشد و ایمان را عمیق‌تر بکند. وظیفه دوم فیلسوف این است که جایگاه عقل را در بین انسان‌ها رونق دهد. یعنی در جامعه توجه عقلانی باشد حیات و ایمان عقلانی باشد. لزوماً عقلانی به معنای بشری نیست بلکه به معنای درستی و حقیقت یابی است.

این نویسنده و مترجم در پایان یادآور شد: عقلانیت به معنی این است که باور درست از پندار، اوهام و خرافات دور باشد. تنها عقل است که می‌تواند جامعه را از این انحرافات دور بکند. وظیفه مهم فیلسوف این است که با اوهام و خرافات و هر آنچه که غیر عقلانی است مبارزه کند و راه هم‌همین است که به جامعه نشان بدهد که چگونه می‌شود از عقل بهره جست.